

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO (LETO) XXXI. (25)

No. (Štev.) 14

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

6. aprila 1972

Politične volitve v Italiji in Slovenci

(Od našega dopisnika v Gorici)

Italijanska politika je v zadnjih mesecih doživela vrsto odločilnih, da ne rečem hudih momentov. Že od lanskega decembra sem beležimo daljšo serijo pomembnih sprememb in dogodkov, ki nedvomno bistveno prispevajo k raznim obratom dosedanje politične smeri, izmed katerih so se nekateri že uresničili in udejanjili. Od izvolitve novega predsednika republike Leoneja sem se je začela vedno bolj krhati tradicionalna leva sredina (krščanski demokrati, socialni demokrati, socialisti — medtem ko je najmanjši laični del koalicije, republikanska stranka, izpadla že prej). Višek je ostrina v vladni večini dosegla s formalnim odstopom Colombove vlade in nato dolgimi, večkrat zelo tveganimi poskusi zapetnega krpanja iste.

Kot znano, se je nato huda politična kriza začasno rešila s sestavo enobarvne demokratske vlade, ki ji predseduje Giulio Andreotti. Ker pa slednja ni prejela predpisane večine oz. zaupnice v parlamentu, je predsednik republike razpustil obe zbornici ter za sedmič razpisal nove predhodne državnozborske volitve. Volitve same so pravzaprav želele tudi razne politične sile, saj so videle edino v tem aktu ponovnega apela na ljudsko voljo neko možno nakazanje nove smeri v že tako zmedeni notranji politiki države.

V ta okvir se gotovo uvršča tudi močna radikalizacija političnega ter idejnega boja, ki vsa zadnja leta bolj in bolj muči italijansko javno življenje. Že na zadnjih delnih upravnih volitvah smo zabeležili nek nevaren in zakrbljujoč porast skrajne desnice, ki jo v parlamentu predstavlja italijansko socialno gibanje (MSI), t. j. novofašisti. Obenem smo bili priča raznim „podvigom“ tkzv. izvenparlamentarne skrajne desnice in govorilo se je celo o poskusu državnega udara. Obenem smo pa na skrajni levi, zlasti spet še posebej izven parlamentarne ekstrakcije, zabeležili prav tako nevarne poskuse prevratniške dejavnosti. Širilo se je anarhično gibanje (prav na sedanjih volitvah je ena izmed skrajno levičarskih marksističnih skupin, „Manifesto“, predložila na svoji listi za poslansko zbornico znanega anarhista Valpreda, ki sedi v rimskem zaporu kot glavni obtoženec zaradi znanih bombnih atentatov v Milanu in z njim združenja pokola...) Obenem vidimo že vsa zadnja leta neko prenapeto in res pretirano skrajno desničarsko oz. levičarsko kontestacijo na italijanskih univerzah oz. višjih srednjih šolah, ko celo življenje samih docentov in profesorjev ni več varno, kaj šele učna dejavnost...

Politični okvir zadnjih italijanskih dogodkov ne bi bil popoln, če ne bi omenili še vsega hrupa, ki ga je v italijanskem javnem življenju zagnal problem razporeke. Sam zakon o tem je že stopil v veljavo, začela in končala pa se je akcija za razpis ustavnega referendum, na katerem naj bi se državljani izrazili za ali proti njej. Za referendum so se v glavnem potegovali nekateri katoliški krogi, bolj neuradno pa tudi sama krščanska demokracija. Jasnó je, da se je ves laični blok temu upiral. Zadeva sama je našla zdaj nekako kompromisno rešitev, v kolikor je sicer predsednik Leone že razpisal referendum za prihodnji junij, odlok sam pa ne bo stopil v veljavo pred enim letom prav zaradi predhodnih parlamentarnih volitev. Tako bosta volk sit in koza cela...

Mislím, da ni bil odveč ta globalni okvir, v katerem se odvija zlasti zadnje leto celotno italijansko politično življenje. Volitve, ki se bodo vršile 7. in 8. maja letos pa prinašajo s seboj celo vrsto vprašanj, in žal tudi nejasnih perspektiv. Brez dvoma bo sedanji ljudski glas zelo važen, ne samo za ali proti ohranitvi nekdanje vladne formule tradicionalne zmerne leve s sre-

ODPRTO PISMO SLOVENSKIM ŠKOFOM

ROTÉRJEVA OBTOŽNICA PO STALINOVEM VZORCU

Omnes Unum je list, ki je namenjen slovenskim duhovnikom v zdomstvu. Začel je v Argentini pred 18 leti, pozneje se je uredništvo preselilo v Evropo. V številki 4 lanskega leta je msgr. Ignacij Kunstelj objavil v tem listu članek, v katerem pojasnjuje nauk marksizma tistim duhovnikom v domovini, ki trdijo, „da se je doma vse spremenilo, da vlada svoboda in ako ni kaj prav, so krivi tisti, ki se ne zriajo podrediti“.

V svojem članku je msgr. Kunstelj pokazal jasno na osnove in namene marksističnega nauka.

Članek pa je močno zbodel znanega Zdenka Roterja, ki ga dobro poznajo slovenski duhovniki, ki so bili v komunističnih ječah, ko je skrbel za njihovo „prevzgojo“. Sedaj pa je pri slovenskih komunistih nekak izvedenec ali strokovnjak za varstvo ateizma.

V letošnji januarski številki revije „Teorija in Praksa“, ki izhaja v Ljubljani in katere odgovorni urednik je, je Roter napisal v zvezi s člankom msgr. Kunstlja „Odprto pismo slovenskim katoliškim škofom“.

V uvodu pravi Roter, da ni normalno, da se v listu Omnes unum pojavljajo članki, ki so „izrazito politično klerikalne in protikomunistične vrste“. Med te šteje navedeni članek msgr. Kunstlja, pri katerem je predvsem obremenilno to, da ima pisec tako visok položaj med duhovniki v izseljenstvu.

Zdenko Roter inkriminira tele odstavke iz članka msgr. Kunstlja:

„Kot sistem hoče marksizem odpraviti izkoriščanje človeka, odvzeti zato privatno lastnino, ostvariti diktaturo proletariata in tako dati vsem svobodo in pravico. Ako marksizem pomeni konec zasebne lastnine, pomeni tudi konec družine in družinskega življenja. Vsi se morajo posvetiti le skupnosti, vzgojo naj prevzame država. Odtod potem otroške „jasi“ in razbiti domovi. Odtod grobo prikazovanje spolnosti, odtod tudi zgodnji začetki spolnega občevanja in prostitucije.“

„Vsi znanstveniki priznajo, da je marksizem po svojem bistvu ateističen in hoče biti tudi napadalen. Zato je osnovna zahteva vsake marksistične družbe, da se uniči vsaka verska ustanova, vsak vpliv vere in duhovnikov in tudi vsaka misel na Boga.“

dinskimi primesmi, ampak morda za ali proti demokraciji sploh. Boj, ki se že bije po mestnih trgih in političnih arenah, je trd in alternativen. Iz prej omenjenega lahko še razumemo, da gre za resno odločitev državljanov v enem ali drugem smislu. Mnenja pa sem, da pri tem morda ne kaže še vihteti najbolj pesimističnih gesel in da nismo še pri zadnjih demokratskih volitvah v državi. Vsekakor je pa stvar sama na sebi zelo resna in sovražnikov demokracije nikakor ne gre podcenjevati. Dva modela sta nekaterim zelo pri srcu — Čile Allendeja in Grčija polkovnikov. Upamo, da ne pridemo ne do enega ne do drugega vzora in ohranimo še vedno parlamentarno demokracijo liberalnega kova.

Od celotne usmeritve nove italijanske politične smeri odvisi tudi usoda Slovencev na Primorskem. Nam ne more biti vseeno, kakšno bo novo krmilo na državni ladji. Če ostane demokratska ureditev, lahko upamo vedno na stalno izboljšanje tudi narodnega položaja in postopno pridobitev vseh v ustavi ter po mednarodnih sporazumih zajamčenih pravic. V obratnem primeru pa si ne moremo obetati nikake rešitve, zavladata bi nova tema, morda taka, kot smo jo na žalost izkusili v črnem obdobju fašistične diktature, morda taka, ki z grozečo rdečo zarjo tlači danes zlasti slovanski svet. Zato moramo s svojim odgovornim zdržanjem tudi sami prispevati predvsem k prvi ter edino pozitivni rešitvi, ohr-

„Vse, kar se je zgodilo v Sloveniji med zadnjo vojno in po njej, daje dokaz temu. Ako marksizem danes išče novih potov, ne dela zaradi tega, da bi odstopal od svojih osnovnih načel, temveč išče le novega načina, kako bi obvladal ljudi in ostal na oblasti... Marksizem sam je na zunan upogljiv, vedno skuša dokazati, kako se je ves spremenil in ni več tisti kot nekoč. Tako je samo po sebi razumljivo, da zaslepi koga, ki ne vidi zadosti globoko.“

„Vse, kar služi revoluciji, je prav in dobro. Vse, kar ji škoduje, je slabo. V revoluciji je vse dovoljeno. Ni več vprašanja o morali in krutosti, saj služi svetovni revoluciji... Zato marksistu služi prevara, vsaka laž mu je zakonito orožje. Zato mora spoznati svojega nasprotnika, hoče poznati vsa njegova nagnjenja, vse njegove dobre in slabe lastnosti, ker s tem najde njegovo ranljivo stran. Da more to doseči, ga mora prevarati s tem, da se dela prijatelja.“

„Če kje, pri marksistih velja, da cilji ostanejo. Spreminja se le taktika. Zgledov imamo dosti. Nas zanima predvsem slovenska Cerkev. Kako je marksizem ravnal z njo, je klasičen primer, čeprav uživa danes sorazmerno mir vsaj od zunaj. Kjerkoli je hotel marksizem zrušiti organizacije, prosvetna in kulturna društva, delavska društva, jih je najprej penetriral in počasi pripeljal do uničenja.“

„Navadno takšen proces vzame precej časa, zato je potrebno, da se začne z več zadevami istočasno: ločiti je treba voditelje in člane (pri Cerkvi duhovnike in vernike), izolirati in diskreditirati in končno onemogočiti voditelje. Pri slovenski Cerkvi je bila na ta način napravljena velika škoda. Zato je tudi težko dati svobodo, kakor jo Cerkev želi.“

„Ni čuda, da je marksizem prav pri vzgoji tako nepopustljiv. Ne samo Lenin, za vse marksiste velja, da so odkriti v tem, da je treba s silo ustvariti marksistične ideale. Vse, kar se je zgodilo med vojno v Sloveniji, potrjuje to. Župnik in kaplan sta bila mučena in ubita, ker sta v svoji župniji ustanovila katoliško akcijo. Kdaj bo začela slovenska Cerkev pisati svoj martirologij? Ako preiščeva do dna vzroke, zakaj je bilo toliko duhovnikov umorjenih, zaprtih dolga leta, mučenih na najbolj psi-

nitvi in okrepitvi demokracije za vsako ceno.

Slovenske politične sile, ki so odločno demokratsko ter antitotalitarno usmerjene, so zato morale nujno iskati nekih stvarnih rešitev v odločitvi za to tako važno volilno obdobje. Pred nami, tako na Goriškem kot na Tržaškem (in seveda tudi v Beneški Sloveniji ter Kanski dolini), se postavljajo razni načini možne volilne izbire. Če je misel na samostojno slovensko listo zelo zapeljiva in seveda praktično izvedljiva — zlasti v povezavi slovenskih sil Tržaške, Goriške in Beneške Slovenije, je pa to še vedno predvsem le neka idealistična rešitev. Vse združene slovenske sile bi prav zaradi obstoječih volilnih količnikov ter razdelitev ne mogle dati zaželenega uspeha — izvolitev slovenskega parlamentarca. Glasovi bi bili dejansko izgubljeni. Šlo bi le za vsenarodno manifestacijo brez otipljive koristi za celotno manjšinsko problematiko. Prav zato se sedaj slovenske demokratske politične organizacije nagibajo bolj k drugi, realistični rešitvi. Ta obstaja predvsem v splošni podpori demokratskim silam, ki zagovarjajo poleg občeveljavnih demokratskih načel tudi specifične garancije za slovensko manjšino v Italiji, brez razlike, na deželni ravni. Le v tem vidijo zaenkrat edino stvarno politično odločitev, ki bo prispevala tako k okrepitvi demokratskega reda v Italiji kot splošni slovenski narodni manjšinski zaščiti.

A. B.

La persecución de Solyenitsin

El novelista ruso Alexander Solyenitzin, en su primera entrevista con un periodista occidental en casi una década ha descripto para el "New York Times" lo que calificó de "campana oficial para amordazarme".

"Ustedes los occidentales no pueden imaginar mi situación", declaró al corresponsal del "Times" Hedrick Smith. "Vivo en mi propio país, escribo una novela sobre Rusia. Pero es tan difícil para mi reunir material como sería si estuviera escribiendo sobre la Polinesia".

El premio Nobel de Literatura dijo que en 1970 se le había prohibido el acceso a los archivos gubernamentales que necesitaba como referencia en una serie de novelas históricas de la Primera Guerra Mundial. Habló de ancianos sobrevivientes de la guerra que "se callan por temor a las consecuencias" de hablar con él, de cómo se impide que contrate ayudantes de investigación, de amigos controlados "como criminales", de registro de correspondencia y microfones instalados en su departamento.

hološke načine, bova povsod našla sovražstvo do Boga in vere. Zato ni marksizmu žal prelite krvi, čeprav bi danes zatrjevali, da je bilo mnogo pomot, da bi danes drugače ravnali, da marksizem v moderni obliki nima nič proti veri itd. V to lahko mirno vključimo vse govorjenje o tem, da se je slovenski marksizem spremenil, da ni več takšen, kot je bil, da se da z njim voditi tudi dialog, razgovor.“

„Marksizem ne pozna ljubezni, razen v najbolj grobem pomenu spolnega uživanja. Za krščansko ljubezen ima le posmeh, čeprav jo od kristjanov zahteva, kadar je v stiski.“

„Ker je sam po sebi globoka duševna bolezen, je zanj zdravilo samo globoka vera. Ko bodo ljudje našli zadosten razlog za življenje v svoji veri, bo tudi marksizma konec.“

„Ker je sovražstvo osnova marksističnega sveta, zato ga ustvarja, širi, podpira in kanalizira v prepričanju, da bo prišlo do novega reda. V tem se stika z vsemi diktaturami.“

Po navedbi teh citatov ugotavlja Roter, da zaradi položaja msgr. Ignacija Kunstlja članek ni le nadaljevanje protikomunističnega boja slovenske politične emigracije, ampak „gre za programatsko in akcijsko politično podlago vrhovnega dušnega pastirja slovenskih izseljencev in člana vrhovnega izseljenskega sveta pri kongregaciji za škofa v Rimu“.

Roter inkriminiranih odstavkov niti ne poskusi zavračati niti ne postavlja trditve, da so zmotni. Pravi le, da so Kunstljevi razori in nameni „daleč od dialoga med kristjani in marksisti, daleč od spoznanja, da je socialistični družbeni red v Sloveniji dejstvo, ki tudi po priznanju slovenskih kristjanov vsebuje mnoge vrednote“.

Ustanovitev slovenske župnije v Sao Paulo

Nadškof je ustoličil novega župnika

Lani 22. oktobra je nadškof mesta Sao Paulo Pavel Arns ustanovil osebno župnijo za Slovence v nadškofiji. Za sedež ji je določil cerkev Najsvetejšega Zakramenta. Za župnika je bil imenovan Ludovik Ceglar.

12. marca t. l. je nadškof prišel razglasiti novo župnijo in ustoličit prvega župnika. Tudi pridigal je on. Z župnikom so somaševali štirje slovenski duhovniki: Alojzij Ilc, župnik župnije Najsv. Zakramenta, kapucin Janez Božič in salezijanec Alojzij Zver, oba univerzitetna profesorja, ter Boris Zakrjšek, stolni kaplan v državi Paraná v mestu Guarapuava. Pred koncem maše se je župnik zahvalil nadškofu za imenovanje in prebral pozdravna pisma in čestitke direktorja dušnih pastirjev za izseljence, msgr. Ignacija Kunstlja, generalnega vikarja in pomožnega škofa, Benedikta de Ulhoa, nadškofijskega kanclerja Huga Morarija, kanonika Janca Ambroža, sina slovenskih staršev, župnika Janeza Habijana, exprovinciala

Pismo, naslovljeno na slovenske škofe, zaključuje Roter tako:

„Zaradi vsega tega ne morem razumeti, da je mogel biti msgr. Ignacij Kunstelj imenovan na tako odgovorno mesto s podporo slovenskih škofov in še posebej ljubljanskega nadškofa dr. Jožeta Pogačnika. Že ob imenovanju I. Kunstlja smo v naši reviji izrazili pridržke in ugovore zaradi njegove pretekle politične vloge; ne zaradi želje, da bi se umešavali v t. i. notranje cerkvene zadeve, marveč zato, ker smo prepričani, da lahko takšna ali drugačna osebnost na tako odgovornem cerkvenem mestu tako ali drugače vpliva tudi na usmerjenost slovenske duhovščine zlasti v tujini in s tem vsaj posredno tudi na odnose med cerkvijo in državo v domovini. Nobenega posebnega romana nima, da bi ugibali, zakaj slovensko cerkveno vodstvo že od leta 1967 vzdržuje msgr. I. Kunstlja na tako odgovornem položaju in to tudi brez osebnih predsodkov objavljanja širši slovenski javnosti.“

Prav bi bilo, da bi slovenski javnosti sami pojasnili te razloge.“

Tako Roterjevo odprto pismo slovenskim škofom, ki močno spominja na metodo stalinizma. Ni drugega, kot dokaz, da se marksizem res v osnovi ni prav nič spremenil. Le v različnih časih se poslužuje različnih sredstev. Roter bi dal v času revolucije msgr. Kunstlja ubiti, da ga onemogoči. Pozneje bi ga vrgel v ječo in skušal prevzgojiti: danes pa zahteva, da ga odstranijo iz visokega položaja, da ga tako onemogoči kot poznavalca in nasprotnika marksizma.

Prav je imel pokojni socialni demokrat dr. Celestin Jelenc, ko je napisal, da je komunizem „organizirana podlost“. Roter je to potrdil.

kapucinov v državi Parana, p. Patricia Kodermaca, laične misijonarke v državi Rondonia ob bolivijski meji, gđene. Antonio Suhadolnik i. dr. Inženir Herbert Slivnik se je zahvalil nadškofu v imenu vernikov.

Po maši je nadškof v župnijski dvorani z zanimanjem sledil skioptičnemu predavanju o Sloveniji in o življenju Slovencev v Sao Paulo in povabil fotografa skioptičnih slik, Jožeta Mestnika, v škofijsko palačo i. dr. Inženir Herbert Slivnik se je zahvalil nadškofu v imenu vernikov.

Tednik Sao Paulo, nadškofijsko glasilo, je priobčil vabilo k slovesnosti v portugalsščini in slovensščini. Tudi dnevnik O Estado de Sao Paulo, ki izide ob nedeljah na 240 straneh, je naznanil ustanovitev župnije za Slovence in imenovanje župnika.

Allende in čilski teroristi

UPORABLJAJO VLADNE AVTOMOBILE

Čilski marksistični predsednik Allende se vedno bolj zapleta v mreže politične in gospodarske krize, ki se v zadnjih tednih hitro zastruje ter se v Čilu resno bojijo, da se bliža trenutek, ko bo Allende napravil zadnji napadni usodni korak in sprožil državljansko vojno.

V njegovem preganjanju tujih podjetij je Allendeju prišlo kot nalašč prav poročilo nekega severnoameriškega častnika — ki se je, kakor kaže, odločil umazati kolikor mogoče veliko ameriških podjetij v tujini — o „zaroti, ki jo je ITT (Mednarodna telefonska in brezjavna družba) kovala skupaj s CIA proti Allendeju že leta 1970, da bi mu preprečila priti na oblast.“

Allende je že dalj časa iskal prilike, da bi zaplenil imetje tega podjetja v Čilu ter je sedaj to storil. Istočasno je „odkril“ desničarsko zaroto nekaterih generalov, ki da so ga nameravali ubiti. Več visokih čilskih častnikov se je znašlo v Allendejevih zaporih, nekatere

re generale pa Allendejeva komunistična policija še išče.

V izredno težak položaj pa sta Allendeja spravila dva njegova pajdaša, eden od njiju Allendejev osebni stražnik, ko sta se pijana zaletela z vladnim avtomobilom v cestno svetilko blizu mesteca San Felipe, severno od Santiaga. Iz avtomobila so se vsule grnate vseh vrst in strojnična municija, oboje pokradeno iz skladišč čilske vojske. Policija je istočasno našla pri obeh pijanih Allendejevih pajdaših načrte o čilskih vojaških postojankah in gverilske priročne.

Opozicija, ki ima absolutno večino v obeh zbornicah čilskega parlamenta, je z velikim zadovoljstvom sprejela poročila o zgornjem incidentu in se hitro pripravlja na novo kampanjo proti Allendeju in njegovemu marksističnemu režimu, ki podpira obstoj oboroženih skrajno levičarskih terorističnih skupin, da se svobodno gibljejo po državi.

Banzer preganja Sovjete

119 DIPLOMATSKIH VOHUNOV

Bolivjski notranji minister Mario Gutiérrez in zunanji minister Mario Adelt sta skupno na bolivijski televiziji in radiu minuli teden objavila, da je bolivijska vlada ukazala 119 uradnikom sovjetskega veleposlaništva v La Pazu, da morajo v enem tednu oditi iz Bolivije.

Bolivijska protikomunistična vlada grala. Banzerja je bila zaplenila „dokumente, ki dokazujejo vmešavanje tujih sil v notranje zadeve Bolivije“, sta izjavila omenjena ministra. „Bolivijska vlada hoče vzdrževati z Moskvo samo gospodarske in tehnične odnose.“

V Moskvi so bili nad odločno akcijo bolivijske vlade neprijetno presenečeni, toda niso mogli storiti drugega, kakor protestirati. Bolivijska vlada sedaj pričakuje izgon bolivijskih diplomatov iz Moskve.

Akcija bolivijske vlade proti sovjetskimi vohunom, ki se zavijajo po vseh svobodnih državah v diplomatske plašče, spominja na podobno akcijo britanske vlade lanskega oktobra, ko je bilo iz Londona izgnanih 105 sovjetskih „diplomatov“. Sovjetsko veleposlaništvo v Londonu je takrat štel 550 ljudi.

Medtem ko se sovjetsko veleposlaništvo v La Pazu bavi s finančnim in materialnim podpiranjem komunistične

gverile v Boliviji in drugih latinsko-ameriških državah, pa se je sovjetsko veleposlaništvo do lanskega marca pečalo s pošiljanjem latinskoameriških komunističnih mladincev v Severno Korejo kjer so pri Pjongjangu zgradili veliko vojaško taborišče za urjenje gverile v latinski Ameriki in kjerkoli na svetu. V taborišču je redno do 6000 „kadetov“ razdeljenih v skupine po 98 oseb. Glavni predmeti v pospešenem kurzu so: 1) ugrabljanje oseb, 2) sabotaža, 3) umori, 4) organiziranje izgredov. Mehiška vlada je lansko leto zato izgnala iz države pet sovjetskih „diplomatov“.

Pred dvema letoma je papež Pavel VI. ustanovil statistični urad pri vatiškanskem državnem tajništvu, ki je pripravil kot svoje prvo delo knjigo o številčnem stanju Cerkve v sedanjem času.

Tednik Osservatore della Domenica je ponatisnil izvleček omenjene knjige, ki bo v kratkem izšla. Iz podatkov, kakor so objavljeni v tem tedniku, je razvidno, da je trenutno v Cerkvi pol milijon duhovnikov, redovnikov in redovnic, vendar to število ne krije

Mednarodni teden

Zahodni Berlinčani so letos po sedmih letih spet smeli za velikonočne praznike skozi „zid sramote“ in obiskati svoje v Vzhodnem Berlinu. Komunistični vzhodnonemški režim je letos dovolil Zahodnim Berlinčanom obiskati svoje tudi po drugih krajih in mestih v notranjosti Vzhodne Nemčije. Ni pa se po drugi svetovni vojni še zgodilo, da bi vzhodnonemška komunistična vlada dovolila svojim državljanom obiskati svoje v Zahodnem Berlinu ali v Zahodni Nemčiji. „Zid sramote“, da bi z njim preprečili množične pobege Nemcev iz Vzhodne Nemčije so vzhodnonemški komunisti zgradili sredi Berlina leta 1961.

Severni Vietnam je minuli teden sprožil veliko vojaško ofenzivo z več divizijami čez tkzv. demilitarizirano cono, ki deli Južni od Severnega Vietnama ter se je komunistom posrečilo prodreti več desetih kilometrov proti jugu. Vojaški opazovalci menijo, da je sedanja komunistična ofenziva priprava na še obsežnejše severnovietnamske vojaške akcije proti Južnemu Vietnamu, ko se bodo še nadaljnji ameriški vojaki umaknili iz Vietnama.

Maltski predsednik Mintoff, ki je pred kratkim podpisal pogodbo z Anglijo o nadaljnjem vzdrževanju pomorskih oporišč na otoku, se je pretekli teden nekaj dni mudil v Pekingu, kjer so mu priredili večji sprejem, kakor Nixonu. Mintoff je v Pekingu izjavil, da bosta „Malta in Kitajska sodelovali, da bo Malta hitro dosegla svojo gospodarsko neodvisnost“. Mintoff namerava, kakor kaže, izigravati velesile za blaginjo Malte. Koliko mu bo uspelo, bo pokazala bodočnost.

V ZSSR so izstrelili proti planetu Veneri raketo Venus 8, ki bo predvidoma „pristala“ na Veneri julija t. l. Zračni pritisk na Veneri je 60-krat večji od zračnega pritiska na Zemlji.

633 milijonov katoličanov

ogromnih potreb Cerkv po duhovniških poklicih.

Katoliških vernikov je danes na svetu 633 milijonov, kar predstavlja 18 odstotkov svetovnega prebivalstva.

Duhovnikov je 425.000. V letih 1964 do 1969 je izstopilo iz duhovništva 13.450 duhovnikov, kar pomeni letno 2241 oseb, „mnogo manj od fantastičnih števil, ki so zadnje čase krožile po svetu“, piše Osservatore. Senzacionalistično časopisje je poročalo o 10.000 letnih izstopih.

du zasramovalo svojega starega imena Ljubljana transport in poskušalo najti kaj bolj ustreznega za tuje uho, menda so se že skoraj ogreli za Viator, kajti važno je, da tujec ime razume in da ga zna izgovoriti, naši ljudje pa si glede na svojo prakso v tujini že nekako pomagajo, starejši pač povprašajo mlajše, in tako drug z drugim, se nekako prerinejo skozi vse bolj zamotane labirinte tujk, pa še človeška solidarnost se tako krepi. In ker smo že pri tem: transport je tudi tuju prav domača beseda, moti torej beseda Ljubljana. Kajpak, to je tako lokalno slovenska beseda, da res ne gre z njo begati tučja, pa čeprav pride na obisk v Ljubljano. Baje so prizadevni občani že poslali mestnim očetom predlog, naj bi namesto — ker ime že imamo — preimenovali v Emono. Tako bi tujcem lahko dokazali, da smo bili svoj čas rimska provinca.

Čigava provinca pa smo danes?

In tako delujejo že celi štabi propagandistov, reklamnih agentov, psihologov tržišča, turizma in mednarodnih stikov, ki poskušajo najti za sleherni slovensko ime nekaj takšnega, kar tujcu lepo zveni, pa čeprav nič ne pomeni. Pijače na primer — čeprav smo v pitju že kar velesila — smo že vse potjužili, celo stari zapiti dolenjski cviček je postal imenitni marvin in se tako skoraj pobratil s tržaškim zlatom in uro darvil.

Razprodaja narodnega ponosa cvete kot še nikoli. Res, da je kramarjev vsak dan več in da cena nezadržno pada, toda tak je zakon trga, treba je povečati proizvodnjo, ponujati vsak dan več, za oko, za uho, za tip, za sleherni čut razvajenega tujca.

Ciril Zlobec
(Sodobnost, št. 10, 1971)

— Dobrota predpostavlja resnico.

Sv. Tomaž Akvinec, Ver. 21, 3

Iz življenja in dogajanja v Argentini

NA SLEDI IN PROTI CILJU

V preteklem tednu je preteklo eno leto, odkar je, po padcu gen. Levingstona, prevzela vlado vojaška junta in poverila svojemu poveljniku, gen. Lanusseju, naj vodi državo proti cilju ustavnega izhoda.

Obletnica je prešla skoro neopažna, nekoliko ker je vlada sama ni poudarila, zlasti pa za to, ker je časopisje vso pozornost posvečalo policijskim naporom, da najdejo ugrabljenega industrijalca Oberdana Sallustra. Policija je delovala z veliko vnemo in ji je uspelo odkriti skoraj celotno mrežo. Vendar Sallustra doslej niso mogli najti, in družina ter podjetje polagajo več upanja v to, da ga bodo ekstremisti sami izpustili. Vendar so varnostni organi pokazali, da so na pravi poti.

Enako jasno dokazuje vlada, da pelje državo proti cilju, ki si ga je zastavila, t. j. do svobodnih volitev. Vendar izgleda da je ta pot še težja, kot pa policijsko raziskavanje. Težka pa je iz dveh razlogov: gospodarski polom in njegova posledica socialna napetost.

Prav te dni je bilo objavljeno, da je draginja v prvih treh mesecih tega leta narasla za 24%. Temu naj bi odgovarjala povšiča 15% plač januarja in 10% julija. Da je to jako premalo, in da je delavcu čedalje težje izhajati z eno plačo, včasih celo z dvema, je kaj jasno. Tako prde do socialnih trenj, kot so stavke, pa tudi do hujših izgredov, kot je mendoški primer.

Mendoza je tradicionalno mirna provinca. A to ni bila zapreka, da bi v torek 4. ne prišlo do velikih izgredov. Učitelji so že tri tedne stavkali, praktično odkar se je začela šola, ker jim vlada ni plačala niti novembra lanskega leta. Sedaj pa je prišlo še do splošne povšiče električnih tarif, kar je povzročilo splošno nezadovoljstvo. Organiziral se je protest, manifestacija se je pričela razvijati, tedaj pa je nastopila policija, začelo se je preganjanje, požiganje, razdejanje, ranjenci in mrtvi. Interventiraj, je morala višja oblast in v Mendoza ter San Juanu razglasiti policijsko uro in poostreno obredno stanje.

Črne koze v Jugoslaviji

TUDI V ZAHODNI NEMČIJI

V Srbiji je izbruhnila epidemija črnih koz, ki je do minulega tedna zahlevala 15 smrtnih žrtev.

Beograjski dnevnik Politika posveča dolge članke nevarni epidemiji, ki jo je v državo zanesel, kakor so ugotovili, neki muslimanski romar, ki se je letošnjega februarja vrnil s romanja v Meko. Romar je z avtobusom po-

toval skozi Irak, kjer tudi razsaja epidemija črnih koz.

Doslej so ugotovili najmanj 118 bolnikov, največ v Metohiji, v južnem delu Kosova v Srbiji, kjer je umrlo osem oseb, 77 pa jih je obolelo. V Beogradu je obolelo doslej 29 meščanov, umrlo pa jih je pet.

Črne koze so se pojavile tudi v Zahodni Nemčiji, kjer je na delu veliko število tudi srbskih delavcev.

MOSKOVSKO POLETJE

Pod zgornjim naslovom je Peter Worthington, nekdanji moskovski poročevalec za torontski Telegram in sedanji glavni urednik novega torontskega dnevnika The Toronto Sun napisal v številki z dne 17. marca zanimiv članek, ki bo zanimal tudi naše bralce in nam ga je zato v prevodu poslal Otmar Mauser, član NO za Slovenijo.

Jugoslovanski pisec, ki ga preganjajo odkar je leta 1965 napisal odkrite vtise o Sovjetski zvezi in njenem sistemu, se je obrnil v Kanado za pomoč.

Mihajlo Mihajlov sedaj prestaja 30 dnevno zaporno kazen v Jugoslaviji zaradi sorazmerno neškodljivega članka, ki ga je objavil v New York Timesu o problemih umetnosti. Kaže, da se je gonja proti njemu pričela stopnjavati, ker smatrajo, da je v zvezi z upornimi hrvaškimi nacionalisti, ki trenutno povzročajo vladi težave.

Mihajlov sam je sporočil v Toronto, da snujejo proti njemu in da ga dolžijo kot „vodilnega ideologa takozvane Hrvatskega množičnega gibanja.“ Dejansko je Mihajlov ruskega pololenja, kar pa je postranska stvar.

Leta 1964 je ob izmenjavi znanstvenikov med obema deželama šel v ZSSR in pozneje opisal svoja dognanja in zaključke o Sovjetski zvezi. Njegovi vtisi so prvič izšli leta 1965 v malo brani publikaciji „Delo“ in ostali skoro neopazni, dokler ni bilo objavljeno drugo mesečno nadaljevanje. Takrat so Sovjeti uradno vložili pritožbo in Tito je sprožil silovit napad na Mihajlova, nakar so ga kmalu aretirali. Zunanji svet bi morda o tem Mihajlovem članku sploh ne slišal, če ne bi bilo tako pretirane reakcije s strani režima.

Mihajlov je imel razgovore z vodilnimi literarnimi osebnostmi v Sovjetski Zvezi in je prišel do različnih „kriboverskih“ zaključkov. Razpravlja npr. o vodilnem sovjetskem razredu, ki ga označuje „Homo sovieticus“, — o vrsti birokratov, „ki s popolno iskrenostjo odpravljajo in sprejmejo vse, kar sklepajo na vrhu, in so naivno sposobni verjeti svojim lastnim lažem...“

Mihajlov je tudi spomnil Jugoslovane, da je zgodovinsko dokazano, da prvega „taborišča smrti“ ni ustanovil Hitler, pač pa Sovjeti (Kolmogor blizu Arhangelskega, leta 1921). Tudi genocid je praktical Stalin prej kot Hitler. Te podrobnosti, navedene kot dejstva in ne kot polemika, so bile za komunistično deželo nesprejemljive. Mihajlov je bil izključen iz univerze,

profesorska služba mu je bila odvzeta, postavljen je bil pred sodišče in obsojen. Toda pravi hrup je nastal šele ob njegovem pisanju, ki je izšlo na Zapadu v knjižni izdaji pod naslovom Moskovsko poletje.

Sedaj se je proti njemu začela nova gonja.

Poljak Jožef Kurdybelski, ki je pet let poučeval v Jugoslaviji, je lanskega decembra prišel v Toronto kot imigrant. Pred kratkim je dobil sporočilo od svojega prijatelja Mihajlova s prošnjo, naj seznani kanadsko javnost z njegovim položajem. Mihajlov je prav tako objavil pismo v New York Timesu.

Mihajlov trdi, da je njegova obsodba za članek iz leta 1970 v New Yorku Timesu nezakonita, ker mu jugoslovanski zakon prepoveduje pisati le za publikacije, ki so razpečavane v njegovi deželi — kar pa New York Times ni.

Mihajlov hoče zapustiti Jugoslavijo, ker je že naveličan vsega, toda ne more. Vlada mu noče izstaviti potnega dovoljenja. Sam pripominja, da je bila ura pomaknjena nazaj v dobo pred l. 1966, ko se je pričela liberalizacija (ki je, ironično, pripomogla do pozitivne hrvaškega nacionalizma in obenem pomnožila probleme Mihajlova).

Kadarkoli je notranja varnost države ogrožena — kot sedaj od Hrvatov — so potrebni žrtveni kozlički. Mihajlov jim kot nalašč služi za to, saj je že itak izpostavljen napadom.

„Ne bom se prenehal boriti za svoje osnovne pravice biti svoboden, oditi v inozemstvo in pisati,“ je Mihajlov pisal svojemu prijatelju Kurdybelski-mu. „Četudi me zopet in zopet pošljejo v zapor, ne bom odnehal, dokler me ne puste v miru.“

Jugoslavijo smatrajo za najbolj „liberalno“ ali zapadnjaško od vseh komunističnih dežel.

Vendar Mihajlov še naprej dela pokor za tisto poletje v Moskvi, ko je z idealizmom in navdušenjem skušal pripraviti lasen, točen in po svoje nomenben dokument o tem, kar je videl, čutil, slišal in verjel.

Brali smo

Razprodaja narodnega ponosa

Že od nekdaj velja, da je med vsemi boleznimi najbolj nalezljiva neumnost. Tudi v naših časih. Tudi med nami. Celó vse kaže, da smo prav Slovenci za njen virus še prav posebno dovzetni. S preprostimi besedami se temu odtenu slovenske neumenosti pravi — naj mi bo dovoljen ta ljudski izraz — ritolizništvo do tujcev. Včasih je raslo iz manjvrednostnega kompleksa, mnogokrat iz strahu, zdaj poganja iz povampirjene potrošniške duše, ki „s pesmijo na ustih“ razprodaja svoj (?) narodni ponos.

Pred kratkim je bila v Portorožu „gala predstava“ jugoslovanskih pevskih grl, nekakšen „Portorož fest“, še bolj pred kratkim smo si v dveh nedeljskih večerih lahko ogledali to radost tudi na malih zaslonih. Tudi, poslušali smo jo lahko. Enkrat slovenski dogodek, nesporno! V Portorožu si je to predstavlo ogledalo nekaj tisoč dopustnikov, med njimi najbrž tudi kak Slovenec; televizijski prenos je bil namenjen nekaj stotisočim Slovincem, pa vendar: v dveh zaporednih nedeljskih večerih smo poslušali angleške, italijanske, nemške, srbohrvaške in ENO (prevod angleškega teksta) slovensko pesem! Seveda: tujim gostom, ki so prišli k nam na počitnice, je treba ustreči: naj se počutijo kot doma (začenjamo domnevati, da je ta pregovor naše gore list) Angleži, Nemci, Italijani, Hrvatje, Srbi, vsem skupaj in vsakemu posebej pa je treba skozi radost pesmi prikriti, da bi utegnili v teh krajih, morda že celo kar ob morju, živeti tudi

slovenski človek, morda celo predvsem slovenski človek. Potem pa je treba še prek televizije prepričati ves slovenski narod, da se našim ambasadorjem dobre volje najlepše, najbolj omanno zatresejo glasilke, če skozi njihova grla klototajo angleški, italijanski, nemški itd. glasovi, samo ne slovenski. Vem, ni pomoči: takšen je naš čas in takšen je naš svet: na podobnih festivalih v Avstriji, Nemčiji, Italiji, Ameriki in drugih turistično razvitih deželah (prav gotovo tudi v Španiji) kar pokajo lestenci v dvoranah od slovenske pesmi, ki jo pojo tamkajšnji pevci. Drugače prav gotovo ne more biti, saj vendar samo posnemamo veliki svet.

Indiskretna televizijska kamera je med poslušalci poiskala tudi predsednika slovenskega izvršnega sveta: naj mi ne zameri, toda držal se je prav kisl in imel sem občutek, da se ne počuti prav dobro med svojim pojočim ljudstvom...

Sem morda surov, če rečem, da je bila to parada neumnosti, politične zagovedenosti (prav glede na tuice), nesramnosti do lastne države in naroda!

Pa vendar: ta modna revija neumnosti ne bi bila vredna ne jeze ne jezne zapisa, če ne bi bila simptom in celo logičen izraz neke splošne razprodaje narodnega ponosa. Tako splošno, da se je skoraj ne zavedamo več. Spominjam se kritike (žal samo med Pismi bralcev) na račun kranjskega avtobusnega podjetja, ki se je odločilo, da hoče biti Creina, pa ljubljanske sorodne duše, ki se je ob kranjskem zgle-

Novice iz Slovenije

LJUBLJANA. — Akademski pevski zbor sv. Cecilije deluje že skoraj šest let. Poznajo ta zbor, ki ga vodi Tomaž Tozon, že po vsej Sloveniji in tudi v zamejstvu. Zbor je nastal spomladi 1966 ob skupni pripravi izobražencev na Veliko noč. Zavetje so mu potem dali frančiškani na Tromostovju. Po petih letih dela je osnovna dejavnost zbora priprava na akademsko mašo ob enajstih pri frančiškanih, lani pa so priredili že več koncertov v drugih krajih. S temi nastopaji si je zbor zastavil opraviti poleg poslanstva slovenske cerkvene glasbe še vzpodbujanje zami- rajočega cerkvenega petja na slovenskih korih. Sedaj ima zbor namen nastopiti tudi v Rimu, stroške potovanja pa bodo skušali kriti z darovi ob raznih nastopih po slovenskih župnijah.

MIREN — Na miremskem gradu pri Gorici se je 21. februarja začel desetdnevni tečaj za izpopolnjevanje katehetov in katehistinj. Med predavatelji je bilo poleg bogoslovnih strokovnjakov tudi nekaj laikov, izvedencev za sociološka vprašanja.

LJUBLJANA. — Odgovorni urednik Družine dr. Ivan Merlak je 7. marca predaval študentom, ki se zbirajo pri frančiškanih, o problemih slovenskega cerkvenega tiska pod naslovom „Zgode in nezgode verskega tiska v Sloveniji“.

LJUBLJANA. — Trio bratov Lorenz je odpotoval na štirinajstrednjo turnejo v Sovjetsko zvezo. Na koncertih v Ugorodu, Zaporozju, Jaroslavu, Jalti in Lvovu so bratje Lorenz predstavili dela Haydna, Beethovena, Dvoržaka, Turine, Šostakoviča in dela slovenskih skladateljev. Koncert je organiziral moskovski Goskoncert.

LJUBLJANA. — Mladi čelist Miloš Mejnik je v Ateljeju društva skladateljev — po pisanju kritikov — bleščeče izvedel dela Lipovška, Ukmarja, Hindemitha, Pendereckega in Ramovša. Pri recitalu ga je spremljal na klavirju skladatelj Lipovšek.

LJUBLJANA. — Tudi v Ljubljani, kakor drugod po Sloveniji in ostali državi, so na plenarnem sejanju predsednikov ljubljanskih občinskih organizacij soglasno sprejeli predlog, naj Titu ob osemdesetletnici rojstva drugič podelijo red narodnega heroja. Obenem so podprli predlog, naj se ustanovi novo jugoslovansko odlikovanje "red miru in svobode", s katerim naj bi kot prvega imenovali Tita.

LJUBLJANA. — S prvim marcem so ponovno podražili bencin za 80 par, kavo, surovo za 10 din, praženo pa za 14,5 din za liter oz. kilogram.

Delovanje organizacij v Slovenski vasi

Naša vas je že kar nekaj časa brez stalnega poročevalca — kronista. Zato so naši prijatelji — in to celo iz oddaljenih krajev sveta — potožili, da iz Slovenske vasi ni novic. Upravičeno si morda mislijo, da spimo.

Kot drugod po slovenskih središčih, je tudi v Slovenski vasi nastopila doba občnih zborov.

Tako je zborovala naša mladina: Dekliški krožek SDO si je izbral nov odbor s predsednico gđc. Mimi Bokaličev, Fantovski odsek SFZ pa s predsednikom g. Andrejem Rotom.

Slovensko „olepševalno društvo“, t. j. Sociedad de Fomento Villa Eslovana, je tudi polagalo račun. Odbor je ostal v glavnem isti z g. Radotom Kokaljem na čelu.

Društvo Slovenska vas pa je zborovalo 19. marca 1972. Iz poročil je bilo razvideti mnogotero dejavnost:

1. Zbiranje sredstev za cesto ob igrišču (1.300.000 pesov m/n).

2. Gradbeni dela pri domu in na igrišču (ometanje in pleskanje dvorane, zidanje oblačilnic, tlakovanje igrišča za odbojko in košarko, novo balinišče).

3. Vzdrževanje in dežurna služba v društveni okrepčevalnici.

4. Slovenska ljudska šola ima 81 otrok v 4 oddelkih — šola ima svoj otroški zbor, ki je pripravil koncert in tudi sicer večkrat nastopa — skupina deklek igra na melodike — otroci so pripravili igro in zaključno akademijo — v počitnicah so deklice imele ročna dela.

5. Vzajemni sklad je nudil članom možnost varčevanja — z delom zbranih vsot je moglo društvo gospodariti.

6. Prosvetno delo: predstava drame Reka, gošovanje skupine z audiovizualnim programom iz domobranske prošlave, akademija dijakov srednješolskega tečaja, miklavževanje.

7. Družabna prireditve: a) srečanje mladih in starih ob slovesnem sprejemu novih članov, b) slovesna pogostitev članov jubilarov, c) družinska večerja, č) „Buhov“ asado za podporo slovenskega misijona na Madagaskarju (84.000 pesov), d) dvakratne koline.

LJUBLJANA. — Pripravljajo nov zakon o „osebnem delu“, v katerem naj bi bili vključeni zasebniki z obrtno, gostinsko, prevoznisko in ladjarsko dejavnostjo, kako bodo ti posamezniki mogli ustanavljati pogodbene delovne organizacije in obrtne zadrage. Tudi po novem bodo zasebniki „najožji člani družine“ le žena in otroci; „zapičili“ so se tudi v mnoga druga določila predloga novega zakona, predvsem v določilo, kakšne pogoje mora imeti tisti, ki hoče sprejeti v uk vaje.

IDRIJA. — Povprečni dohodek v idrijski občini je znašal lani 1606 dinarjev, kar je za 11,6 odstotka višje kot leto prej. Po višini so na vrhu uslužbenci idrijske lekarne, ki prejema povprečno 2263 din, sledijo zaposleni v družbeno-političnih organizacijah, na dnu pa so zaposleni v Modnih oblačilih (906), Vodni skupnosti (1046) in v Konfekciji in Čipki (po 1070).

POBREŽJE PRI MARIBORU. — Učenci 7d razreda osnovne šole „Drago Kobal“ so šli v stavko; „prekinili so pouk“, kako piše Delo 29. februarja, zaradi učitelja fizike. 30 učencev je demonstrativno odšlo pred poukom fizike v slaščičarno, v razredu so ostali le štirje. Učenci so šli v stavko, ker baje ne razumejo učitelja; ta je petim učencem dal enko, ko mu na eno vprašanje niso odgovorili. Učiteljski zbor je nato sklenil, da bo brisal enke, toda vseh 30 učencev je kaznoval z ukorom po ravnateljstvu. Na sestanku staršev so ti bili za kaznovanje, toda ne za tako hudo (ker se bodo kazni vpisale v matični list ob koncu šolanja), zavrnili so tudi napore šole, da bi preko staršev odkrili organizatorja stavke.

SREBRNI KANARČEK ZA SLOVENCA

Na svetovnem prvenstvu ptic v Muenchnu je kolekcija profesorja Franca Šušteršiča iz Ljubljane dobila 351 točk (97,5%) ter osvojila med 450 tekmovalcev drugo mesto na svetu. Prvak Heinz Schneider iz Duesseldorfa je prejel le tri točke več. Tretje mesto je zasedel spet Slovenec Maks Ševeček s 348 točkami, ki pa je 12 let živi v Muenchnu in je na žalost tekmoval za nemške barve.

Ljubitelji kanarčkov-pevcev so za ljubljansko kolekcijo ponujali lastniku velike vsote, kljub temu pa so te ptice spet v Ljubljani. Tri prvouvrščene kolekcije so dobile lepe nagrade. Na letošnje svetovno prvenstvo je „prileto“ rekordno število (nad 6000) izbranih ptic z vsega sveta.

8. Društvena knjižnica šteje blizu tisoč knjig in je odprta vsako nedeljo.

9. Tajniško poročilo se je omejilo na ugotovitev enajstih rednih sej, ker je tajnik g. Maks Jan hudo obolel. Dosedanjemu predsedniku g. Ludviku Šmalcu je bila izražena topla zahvala za požrtvovalno delo, prav tako tudi dosedanjemu blagajniku g. Ignaciju Glinšku in še Martinu Boštjančiču ter Jožetu Črnaku. Po volitvah petih odbornikov, ki so jim potoke funkcije, je vodstvo društva poverjeno sledečim gospodom: predsednik Stane Mehle, podpredsednik Tone Brulc, tajnik Maks Jan, blagajnik Andrej Goljevšek, knjižničar Tone Zajc, gospodar Stane Jemec, prosvetni referent Slavko Reven ter odborniki Janez Petek CM, Janez Bokalič, Ciril Jan in Srečo Urbanija. Za namestnike odbornikov so bili določeni g. Lovro Jan, Stane Kunc, Martin Miklič in Ludvik Šmalc. V nadzornem odboru so gg. Jakob Sušnik, Janez Lužovec in France Vilfan ter namestniki Tone Boštjančič in Ignacij Glinšek.

Sestanek staršev je bil 26. marca. O pomenu slovenske šole in vzgoje otrok v slovenskem duhu je govorila gđc. učiteljica Mimi Bokaličeva. Sledil je živahen razgovor. Takih sestankov si starši želijo še več.

Razstava ročnih del je bila isto popoldne. Ogledali smo si sad počitniškega dela naših deklek pod vodstvom gđc. Julke Lužovec. Bili smo presenečeni nad prelepimi izdelki: pisane preproge, kvačkane blazine, prti in prtiči, torbice, punčke, ki so jim „mamice“ naredile ne samo obleke, ampak tudi laske... Deklice so bile ponosne na svoje delo, mame vesele, ker so se hčerke veliko naučile, številni obiskovalci polni priznanja, vsi pa hvaležni gospodični Julki za njen trud.

Novo šolsko leto je poleg ljudske šole začel tudi srednješolski tečaj.

Slovenska velika novost v Slovenski vasi: vsi obredi so bili posebej za Slovence v slovenskem jeziku. Obredom smo vsi lepo sledili in globoko doživeli Vstajenje.

SLOVENCI V ARGENTINI

Osebnostne novice

Krst: V soboto, 18. marca je bila krščena v stilonici v San Isidro Cvetka, hčerka ge. Lizike roj. Komar in g. Hernana Dogherty.

Ob zaključku lista smo prejeli novico, da je v jutranjih urah v sredo, 5. t. m. umrl g. Drago Bujas. Naj počiva v miru!

MARIJAN WILLENPART — 60 LETNIK

Zamudili smo njegov življenjski jubilej za dober mesec, pa nič za to. Saj ne gre za dneve, in tudi ne za mesece, ampak zato, da vzkazemo hvalnost človeku za njegovo delo, ki ga s požarom in ljubeznijo opravlja med nami. Willenpart je namreč eden stebrov slovenskega gledališkega ukvarjanja med nami, je režiser in igralec, vzgojitelj mladine v gledaliških nastopih, pa tudi pisatelj drame. Vedno aktiven in vedno pripravljen priskočiti na pomoč, kdor ga prosi in je pomoči potreben, pri tem pa vedno umetnostno zahteven in ne dilekantski. Je po letih stari gledališki praktik pa z mladostnim navdušenjem služabnik Talije. Je Ljubljancin, kjer se je rodil pred 60 leti. In Ljubljana je tudi izhodišče njegovega teatarskega delovanja. Začel je najprej kot mladenič pri Sokolu na Viču, sodeloval pa tudi pri Šentjakobskem odboru, ki je veljal za Narodno gledališče. Ko je napravil nato še teoretično gledališko izobrazbo na Dramatski šoli, je bil dozor za pot, ki jo je šel njegov tovariš in soigralec z odras Stane Sever, poznejši naš največji igralski mojster. Toda Willenpart se je obdržal pri delu na viškem odboru, ki pa ga je dvignil na visoko raven, predvsem pa je gojil slovensko dramatiko ter je uprizoril Tavčarja, Goljio, Krefta; tudi je on pripravil krstno predstavo Vomergerjeve Vrnitve, itd.

Kot član četniške ilegale je šel v emigracijo, kamor je prinesel tudi svojo odersko delavnost. V taboriščih v Serviglianu je priredil Vomergerjevo Vodo, Sketovo Miklovo Zalo in druge igre, v Senegaliji pa celo Shakespearovega Hamleta, ki je bil gotovo ena vrhunskih emigracijskih oderskih uspehov. Willenpart je bil pri vseh teh tako režiser, kakor tudi igralec.

Po prihodu v Argentino se je njegovo odersko delo še bolj razmaknilo, tako v okviru IDNAVE kakor drugih organizacij in društev. Njegove režije so ostale gledalcem v lepem spominu. Vnovič je vprizoril Vomergerjevo Vodo, prvič Kociprovo Svitanje in svojo lastno dramo Zadnji krajec, s posebno ljubeznijo pa Pregljevega Azazela in Majcnevo Matere, da imenujem samo nekatere. Tudi klasičen in moderen repertoar mu ni tuj, saj je postavil na oder Shakespeara, Moliere, od modernih pa Steinbecka in Tennesseeja Kristalna menažerija, ki je imela velik uspeh.

Še in še bi lahko navajali njegove stvaritve po naših odrih v Buenos Airesu, posebno pa moramo podčrtati njegovo sodelovanje pri dobrotelnih prireditvah in nastopih celotne slovenske skupnosti na slovenskih dnevih, dnevu zastave itd., kjer je vedno dosegel dramatske efekte pri priložnostnih tekstih z nič manjšo skrbjo kot pri velikih tekstih. V zadnjem času je uspel z množično priredbo Ustoličenja slovenskih vojvod v Adroguetu, ki je terjala neizmerno truda, žrtve, pa je žela tudi uspeh. Zdal pripravila reprizo Tennesseejeve Kristalne menažerije za Zavetišče škofa Rožmana in še marsikaj, s čemer nas misli presenetiti v bodočnosti. Zato pa mu želimo zdravlja in še mnogo mnogo let v krogu svoje družine in, seveda, tudi v delu za našo skupnost.

MLADINSKI VEČERI

V drugi polovici aprila bo Dušno-pastirstvo po vseh naših okrajih pričelo z večeri o sodobnih vprašanjih za našo mladino — za dekleta in fante.

Večerov bo deset. Pet v prvi polovici leta pet pa v drugi.

Na prvem večeru se bo z mladimi razgovarjal pisatelj Karel Mauser. V Slovesnem domu bo v sredo, 19. aprila; v Našem domu v San Justu v četrtek, 20. aprila; v San Martinu v petek, 21. aprila; na Pristavi pa v soboto, 22. aprila. Pričetek točno ob 20.

PO ŠPORTNEM SVETU

Mlada nogometna reprezentanca Argentine je v finalni tekmi z Brazilijo na Velikonočnem turnirju v Canelasu izgubila v podaljšku z 2:1 in osvojila drugo mesto. Sovjetska zveza je premagala splitskega Hajduka s 3:1 in zasedla tretje mesto. Brazil je premagal enajsttorico Sportinga s 3:1 in Sovjetsko zvezo z 2:0. Argentina pa United Leeds po podaljšku s 7 koremerji proti 2 (telo nima se je končala z 1:1) ter Hajduka z 2:1.

Na mednarodnem boksarskem turnirju „olimpijskih upov“ v Minsku se je primeril kaj nenavaden slučaj: dvojni knock out. V zadnjih sekundah tretje runde med Bolgarom Kostadinovom in sovjetskim boksarjem Indukovim sta boksarja dala drug drugemu nekaj krepkih udarcev in se hkrati zgrudila na tla. Sodnik je v ringu obema naštel do 10, za zmagovalca po točkah na se potem razglasil sovjetskega športnika.

BUENOS AIRES

Velikonočni obredi v Slovenski hiši

Kot vsako leto, odkar organizirano deluje naša skupnost, v verskem življenju oskrbovana po našem dušnem pastirstvu, so bili tudi letošnji veliki tedenski slovenski velikonočni obredi v naši osrednji slovenski hiši. Obredi so privabili lepo število rojakov, tudi mladine in zlasti otrok, ki so pietetno sodelovali pri vseh svetih opravilih.

Na cvetno nedeljo, ko je bil pri vsaki blagoslov oljk in butaric, je bila prisotnost rojakov izredna. To se je ponovilo tudi še na veliki četrtek in veliki petek. Na veliki četrtek zvečer, pa so bile ure molitve in sicer za žene, dekleta, može in fante.

Najlepši pa so bili obredi velike sote in Vstajenja, in seveda tudi najgloblje doživeti. Izredno število rojakov je domala napolnilo dvorano, v kateri so se obredi vršili, pa tudi galerijo in prostor pred dvorano.

Vse obrede velikega tedna v Slovenski hiši je vodil msgr. Anton Orehar, delegat slovenskih dušnih pastirjev. K večjemu doživljaju obredov pa je s svojim petjem pripomogel slovenski pevski zbor Gallus, katerega je dirigiral dr. Julij Savelli.

SAN MARTIN

Pisatelj Karel Mauser, ki je nam Sanmartincanov v najlepšem spominu, ko je pred dvema letoma obiskal našo šolo ter govoril na spominski prireditvi v San Martinu, je sporočil odboru Slovenskega doma v San Martinu, da bo z veseljem govoril na akademiji dne 16. aprila t. l. na proslavi enajste obletnice blagoslovitve doma. V pismu pravi, da „je bilo tudi prvič lepo biti tam“. Zeli spet videti mladino in stare znance iz taborišč.

Liga žena mati v San Martinu je imela svoj prvi sestanek v letošnji poslovnici dobi dne 16. marca in je bila udeležba še kar zadovoljiva. Razgovor je bil o problemih naše skupnosti. Žal, da je manjkala mladina, kateri je hotela Liga posvetiti ta večer. Naslednji sestanki bodo odslaj ob sredah in sicer bo prvi v sredo 12. aprila v prostorih Slovenskega doma v San Martinu ob 18.30. Zopet je topla vabljen mladina — dekleta in fante — in bo razgovor o mladinskih problemih; če ne pa bo razgovor o vprašanju: Ali smo hvaležni?

GORIŠKA IN PRIMORSKA

ŠOLA IVANA TRINKA

Goriški občinski svet je po precej burni debati, ki sta jo začela predstavnik neofašistov in republikancev, sprejela predlog o poimenovanju enotne srednje šole v Gorici po pesniku in buditelju Beneških Slovencev, duhovniku Ivanu Trinku. Ime je izbralo vodstvo šole že pred časom in je moralo čakati kar štiri leta na odobritev občinskega sveta. Na seji občinskega sveta 1. marca so za potrditev imena enotne srednje šole glasovali vsi občinski svetovalci, razen neofašistov in republikancev.

TEOLOŠKI TEČAJ

Slovensko katoliško akademsko društvo pričenja v okviru dušnega pastirstva v Argentini v soboto, 15. aprila, drugi letnik teološkega tečaja za vse Slovence in posebno mladino, ki obiskuje vsaj pet letnik srednje šole.

Tečaj bo vsako prvo in tretjo soboto v mesecu od 17.15 do 19. Letošnji tečaj bo posvečen vprašanjem osnovne moralne teologije, med katere spadajo npr. vprašanja o človekovem končnem smotru, o človekovih dejanjih, o vesti in zakonu ter podobnih vprašanjih. Profesor bo isti kot lansko leto, dr. Alojzij Kukovica SJ.

Prijave za tečaj sprejema do nedelje, 9. aprila, Dušnopastirska pisarna in začasni predsednik SKAD-a Jože Dobovšek na telefonu 60-0643.

Za zrelo in samostojno življenje je danes bolj kot kdaj potrebno globlje in obširneje poznanje moralnih načel. Enako nujno je to poznanje za pravilno presojanje tolikih novih problemov današnjega družabnega življenja.

Ukrajinska univerza, slovenski odelek, opozarja slušatelje, da bo otvoritvena slovesnost letošnjega letnika 16. aprila, ne 9. aprila, kot je bilo objavljeno.

Slovensko gledališče Buenos Aires

priradi

v soboto, 22. aprila ob 20.30, v nedeljo, 23. aprila ob 18 in v soboto, 29. aprila, ob 20.30 v Slovenski hiši, Ramón Falcón 4158

igro v dveh dejanjih

KRISTALNA MENAŽERIJA

avtor: TENNESSEE WILLIAMS

Režija in scena: Marjan Willenpart

igrajo:

Amanda, mati — ga. Radojica Kramer-Šušteršičeva

Laura, hči — ga. Majda Uršič-Volovškova

Tom, sin — g. Maks Borštnik

Jim, zakonski kandidat — g. Martin Kovačič

Vstopnina: pesos ley 6.— in 4.—

Čisti dobiček je namenjen v korist Zavetišča dr. Gregorija Rožmana

Pred dvajsetimi leti v "Svobodni Sloveniji"

3. aprila 1952. — št. 12.

ZA OHRANITEV SVOBODNEGA TRŽAŠKEGA OZEMLJA

Ugledni Slovenci, ameriški državljani, so že v drugi polovici februarja t. l. poslali predsedniku Trumanu, državnemu tajniku Achesonu, vrhovnemu poveljniku zahodnoevropski armadi generalu Eisenhowerju, vsem senatorjem in kongresnikom spomenico, v kateri nastopajo proti priključitvi Trsta Italiji in se zavzemajo za ohranitev sedanjega Svobodnega tržaškega ozemlja. Nastopajo tudi proti umerovanju italijanskega grala. Castiglioneja za poveljnika oboroženih sil grala. Eisenhowerja v Sredozemskem sektorju.

Podpisniki spomenice vse navedene ugledne ameriške osebnosti opozarjajo na zatiranje Slovencev, ki so po prvi svetovni vojni prišli pod Italijo s strani vseh italijanskih oblasti ter na italijansko zadržanje v drugi svetovni vojni. Naglašajo tudi, da se za ohranitev Svobodnega tržaškega ozemlja zavzemajo vse slovenske skupine, razen kominformistov.

Spomenico so podpisali: pod. James Debevec, kot lastnik in urednik Ameriške domovine, John Germ, glavni predsednik Kranjsko-slovenske katoliške jednote, Anton Grdina, predsednik The North American Bank, Matt Intihar, predsednik Lige katoliških slovenskih Amerikancev, Joško Penko, glavni blagajnik Slovenske dobrotelne zveze, Joseph Zalar, glavni tajnik Kranjsko-slovenske katoliške jednote in Ivan Zorman, slovenski pesnik in skladatelj.

POPRAVEK

Na žalost se je tudi v prejšnji, velikonočni številki, vrnilo v naš list nekaj napak. Bravce opozarjamo samo na dve, in jih prosimo, da popravek vzamejo na vednost.

V poročilu šolskega referenta Zednjene Slovenije Franca Vitriha na str. 5, se osmi odstavek prve kolone pravilno glasi takole: „Z novim šolskim letom je postala voditeljica Slomškove šole ga. Lenča Malovrh, voditeljica šole v Carapachayu pa ga. Majda Markež.“

Prav tako pa se podnaslov članka „Ljudska volja je osnova za avtoriteto javne oblasti“ na 1. strani pravilno glasi: „Ob dvanajstletnici "Slovenske formule"“

OBVESTILA

NEDELJA, 9. aprila 1972:

Slovenski dan. Celodnevna prireditev na Pristavi v Castelarju.

SREDA, 12. aprila 1972:

V Slovenskem domu v San Martinu ob 18.30 sestanek Lige žena-mati. Sestanek posvečen razgovoru z mladino.

SOBOTA, 15. aprila 1972:

V Slomškovem domu ob 20 redni občni zbor.

V Hladnikovem domu ob 20 Družinska večerja.

V Slovenskem domu v Carapachayu ob 18. rediljski sestanek.

NEDELJA, 16. aprila 1972:

V Domu v San Martinu enajsta obletnica blagoslovitve.

V Slovenski hiši ob 9.30 mladinska sv. masa nato srečanje mladine s pisateljem Kalom Mauserjem.

SOBOTA, 22. aprila 1972:

V Slovenski hiši ob 20.30 igra v dveh dejanjih „Kristalna menažerija“.

NEDELJA, 23. aprila 1972:

Tombola na Pristavi v Castelarju.

V Slovenski hiši ob 18 ponovitev igre v dveh dejanjih „Kristalna menažerija“.

17. SLOVENSKI DAN

9. aprila 1972 na Pristavi pod geslom: „Slovenec sem, Slovenec čem ostati“

Spored:

Ob 11.30: sv. maša za vse Slovence z govorom g. msgr. A. Oreharja
Ob 13.—: skupno kosilo

Ob 16.—: Govor pisatelja g. Karla Mauserja
nastop otroškega zbora iz Slovenske vasi pod vodstvom
ge. Zdenke Jan
nastop folklorne skupine s Pristave

PROSLAVA ENAJSTE OBLETNICE BLAGOSLOVITVE SLOVENSKEGA DOMA V SAN MARTINU

bo v nedeljo, 16. aprila 1972

Dopoldne ob pol 12 (in ne ob 11, kot je bilo javljeno) bo v dvorani doma daroval sv. mašo msgr. Anton Orehar.

Popoldne točno ob 15.30

akademija

s sodelovanjem šole, Slovenskega pevskega zbora, krožka SDO in odseka SFZ.

Slavnostni govornik na akademiji bo pisatelj

Karel Mauser

Po akademiji

ljudska veselica

s sodelovanjem orkestra PLANIKE

DRUŠTVO SLOVENSKA VAS VABI NA

DRUŽINSKO VEČERJO

v soboto, 15. aprila ob osmih v Hladnikovem domu.

Prijavite se pri odbornikih vsaj do srede, 12. aprila — ali pa kličite na telefon 242-9263

PORAVNAJTE ZAOSTALO
NAROČNINO!

UNIV. PROF.

DR. JUAN BLAZNIK

Zahtevajte določitev ure na

telefonu 49-5855

C. José E. Uriburu 285, Cap. Fed

specialist za ortopedijo
in travmatologijo

Ordinira v torek, četrtek in soboto
od 17 do 20

Izšla je te dni knjižica: Pravi obraz
Osvobodilne fronte, 1. zvezek. Knjižico
dobiš lahko v Dušnopastirski pisarni
v Slovenski hiši ali pa jo naroči na
naslov: Rev. dr. Filip Žakelj, Rivada-
via 234, Adrogué, Peia. Bs. As., Argen-
tina Cena v Argentini 500 pesov.

Če vložite denar v

Kreditno zadrugo SLOGA

imate od tega več koristi, kot na prvi pogled izgleda.

- Za denar, ki vam je vedno na razpolago, so pri nas za leto 1972 predvidene 22% oziroma 24% obresti. Za naložbe pod istimi pogoji plačajo druge kreditne družbe največ 18% oz. 20% obresti.
- Denar, naložen pri nas, gre v obliki posojil med naše rojake in odlično pomaga pri gospodarskem napredku slovenskega človeka v Argentini.
- Kot član naše zadruge imate vedno prednost za posojilo po ugodnih pogojih. Trije razlogi, katere velja premisliti, predno naložite svoje prihranke.

Informacije v naši pisarni v Ramos Mejiji (Bm. Mitre 97) ob
torkih, četrkih in sobotah od 16 do 20 ali po telefonu 658-6574.

Tombola na Pristavi

23. aprila 1972

glavni dobitnik: MODERNA SPALNICA

delo priznanega mizarskega mojstra g. Franca Gričarja

DRUŠTVENI OGLASNIK

Gospod pisatelj Karel Mauser pride
v petek 7. aprila ob 9.20 s Pan American,
polet števil. 203.

Slovenski dan bo 9. aprila na Pri-

SLOMSKOV DOM

Castelli 28, Ramos Mejia

Redni občni zbor

v soboto, 15. aprila 1972 ob 20

Dnevni red: 1. zapisnik; 2. poročila odbora; 3. volitve odbornikov za dve leti: podpredsednika, tajnika, prosvetnega, gospodarskega, prireditvenega referenta ter članov nadzornega odbora za eno leto; 4. samostojni predlogi.

Občni zbor je sklepčen eno uro po sklicu ob vsaki udeležbi.

stavi. Prosimo vse gospe in gospodične, da darujejo pecivo.

Seja izvršnega odbora ZS bo 13. aprila ob 19.

Seja referentov bo 14. aprila ob 20 v prostorih Zedinjene Slovenije.

Seja upravnega sveta bo 21. aprila ob 20 v prostorih ZS.

Knjižnica ZS je odprta vsak dan, razen ob sobotah, od 15.30 do 20.

Znancem in prijateljem sporočamo, da je zaradi težke bolezni umrla naša dobra žena in mamica, gospa

Elba Šušteršič

Žalujemo: Darko Šušteršič, mož
Janez, Jožek,
Gizela, Bernardka, otroci
in ostalo sorodstvo.

Od doma smo prejeli žalostno sporočilo, da nas je 13. marca 1972 v Mali Stari vasi za vedno zapustila naša ljubljena mama, stara mama in tašča, gospa

Uršula Mehle roj. Nučič

Po trdi, dela in trpljenja polni poti je končno našla svoj zadnji počitek.

Znancem in prijateljem jo priporočamo v molitev.

Žalujemo:

sin Anton z družino
hči štefka por. Skubic z družino
hči Lojzka por. Suhadolc z družino
hči Marija por. Japelj z družino

Lanús — Velika in Mala Stara vas — Miramar

I. O.

Spomin na Čeginj, Gonars in Renicci

Fašistično nasilje v Sloveniji pred 30. leti

Za menoj so prišli še trije, tako, da nas je bilo v sobi dvaintrideset. Vseh vrst ljudi se bili med zaporniki.

Povedali so mi, da so vse sobe tako natrpane. Najhuje je bilo ponoči, ko nisi mogel, ves utrujen, zaspan, premražen in lačen nikamor sesti ali se kam nasloniti. Spali smo stoje tako da smo se s hrbi skupaj naslanjali drug na drugega. Naslednji dan opoldne so delili neko juho. Prepričan sem bil, da ta tudi meni pritiče, saj bi se m po dveh in pol dnevih brez hrane prilegla, čeprav ni zaslužila imena „juha“. Vojak, ki je delil to juho je meni in še nekaterim, ki so prišli v sobo en dan pred menoj na vprašanje odvrnil, da še nismo na seznamu v kuhinji. Dan pozneje, v soboto, 2. marca je vojak namesto juhe ponovil izjavo prejšnjega dne. Proti večeru istega dne so klicali nekatere iz sobe, med njimi tudi mene in nas odpeljali v veliko sobo v pritličju tik vhoda v vojašnico. Osemdeset so nas natrpali v to sobo. Zagledal sem nekaj znanih obrazov mož in fantov iz Ljubljane in bližnje okolice. Bili smo močno zastraženi pri karabinerjih in fašistih. V sobi se je začelo šušljati, da nas bodo naslednji dan nekam odpeljali, a nihče ni vedel kam.

Med nami je nastal preplah, kajti

prav tiste dni se je zvedelo po Ljubljani, da so v preteklem decembru fašisti na Primorskem postrelili več zavednih Slovencev, med njimi tudi znane velikega rodoljuba Simona Kosa, katerega nepozabna poslovilna pisma so se ohranila.

V nedeljo, 3. marca, ob šestih zjutraj je pred vrata naše sobe pripeljal vojaški tovornjak, poln težkih verig. Takoj nato so nas začeli uklepati v lisice, potem pa po štiri in štiri speli še z izredno težkimi verigami kot so svoje dni uklepal le največje zločince. Pred vratmi se je naenkrat pojavilo deset ambulantnih vojaških avtomobilov zelo majhne oblike. Takoj so nas natlačili vanje in sicer po osem v vsakega, zadaj poleg nas pa sta sedla še dva karabinerja, za take „velezločince“ tudi primerno oborožena.

Prvi transport v neznano

Pozvanjalo je v zvoniku sosedne cerkve Srca Jezusovega. Ljubljana se je prebujala in na vzhodu se je jelo svitati. Zaslišalo se je zvonjenje tudi iz stolnice, od sv. Petra, od frančiškanov, a nam so se krčila srca, kajti lotevala se nas je misel: k našemu pogrebu zvoni... V tej čudni blodnji naših misli so zaprli vrata ambulantnih vozil, zabrnili so motorji in za nami je ostala cerkev

Srca Jezusovega, kateremu sem se takrat še posebej priporočil za srečno vrnitev. Zavili smo na Bleiweissovo cesto in po njej proti Viču. Vsi smo takoj ugotovili, da nas peljejo proti Italiji. Utihišli smo in sklonjenih glav premišljevali usodo, ki bo morda enaka usodi onih rodoljubov na Primorskem, ki so pred dobrim mesecem dali svoja življenja za slovensko stvar.

Verige, v katere smo bili uklenjeni, so nam govorile, da smo v luči Lahov veliki zločinci, vsak zase pa je vedel, da nima druge krivde na sebi kot to, da je zaveden Slovenec.

Doživel sem med to vožnjo v neznanu tudi zanimiv slučaj, kako strah pred smrtjo premakne manj vrednega človeka. Ko smo zavili v logaške ride, se je nagnil k meni na isti verigi uklenjen, poleg mene sedeč Zdravko in mi pošepetal na uho: „Postrelili nas bodo, boš videl. Fašisti so hudiči!“ Hip na to pa me je vprašal: „Ti znaš moliti ke-sanje?“ Pritrdil sem mu z glavo in ugotovil, da mu enake misli rojijo po glavi kot meni in verjetno tudi vsem ostalim. „Če hočeš, ti bom na uho šepetal besedo za besedo, ti pa ponavljal za menoj,“ sem mu rekel na uho. „Dobro,“ mi odvrne prav tako šepetaje. Ko sva končala, se mu je obraz razvedril. Karabinerja zadaj sta najin šepet opazila in naju motrila z očmi, kot da bi v naju videla kovalca zarote ali kaj podobnega. Da bi jima tako slutnjo izbil iz glave, sem jima v slabi laščini dejal, da nama je slabo vsled plinov, ki izhajajo iz izpušne cevi motorja in so napolnili že ves prostor ambulate, kar je

bilo res in da že teden dni nisva nič jedla ter zato to tembolj čutiva. Odvrnila sta, da se bomo kmalu ustavi in nalovili svežega zraka. To se je zgodilo tik pred Gorico, kjer smo res kakih pet minut postali. Ob odprtih vratih smo na cestnem križišču bral napis: „Gorizia“. Zavili smo ob Soči navzgor ter ob drugi uri popoldne obstali pred taboriščem Čeginj.

Čeginj

Bile so to pravkar končane zidane vojašnice, spremenjene v koncentracijsko taborišče, obdane z visoko bodečo žico in močno stražo. Videlo se je, da v njih še ni nihče prebival. Stene so bile še vse mokre in vlažne, po tleh pa je voda stala skorajda v lužah.

Po ugotovitvi, da med potjo ni nihče ušel, so nam sneli verige in nas razdelili po sektorjih. Prevzeli so nas „Alpinci“. Takoj je padla od nas mora in zla slutnja, da nas bodo postrelili. Brž smo uganili, da bodo Lahi z nami uporabili način izčrpavanja in da bomo vsled take izčrpanosti sami pomrli, kar se je premmnogim potem res zgodilo. Vendar smo tisti trenutek nenadoma vsi začutili v sebi novo voljo do življenja, in imeli smo občutek, da se je smrt začasno oddaljila od nas. Proti večeru smo dobili zajemalko juhi podobne tople tekočine in 100 gramov kruha. Po skoraj enem tednu se je oboroženo res prileglo, čeprav nam je to odprlo apetit, da smo začutili potem še večjo lakoto kot prej. Zaradi hudega mraza smo spali vsi oblečeni. Nasled-

nja jutra so bila tla poledenela, nas pa je zeblo, da nikomur niti na misel ni prišlo, da bi slekli kaki del obleke, ki jo je imel na sebi. Čeginj leži namreč med visokimi gorami in sonce le v opoldanskih urah nekoliko posveti nanj. Skozj majhna okenca čisto pod stropom smo videli Jalovec, ki se je od tu videl še veličastnejši kot pa z druge strani.

Umival se ni nihče, saj ni bilo niti toliko vode, da bi pomili vojaške „gavetke“, ki so nam jih dali ob vstopu v taborišče. Zaradi tega so se pojavile uši v velikih količinah in bati se je bilo kake epidemije, ki bi kaj hitro poslala izčrpane, brezpravne internirance v krtovo deželo. K sreči ali nesreči, lahko se vzame kakor hoče, so nas po treh tednih bivanja v čeginjskem taborišču neko noč zbudili, nas na hitro uklenili, prav tako kot takrat v Ljubljani po štiri in štiri z verigami, vsakega pa še v lisice, nas naložili opolnoči na tovornjake ter nas dobro zastražene odpeljali na kolodvor Sveta Lucija, od tu pa nas odpeljali z vlakom do Palmanove v Furlaniji. Tu so zjutraj ob sedmih iztovorili in smo morali iti tako uklenjeni peš mimo Bagnerie Arse v osem kilometrov oddaljeni

Gonars

Ob poti med Palmanovo in Gonarsom se je nabralo polno ljudi, večji del žensk. Vojaki, ki so nas spremljali, so jim govorili, da smo „rebeldi“, „Partigani“ itd. Mnogi so nas po laško zmerjali in v nas pljuvali. Bile pa so tudi izjeme. (Dalje prihodnjič)